

สหกิจศึกษากับพันธกิจสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกับสังคม

**(Cooperative and Work-Integrated Education (CWIE)
and
University-Social Engagement)**

โดย
ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

I พันธกิจหลัก (Core Mission) ของ มหาวิทยาลัยไทย

พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยไทย ได้บัญญัติไว้ ความว่า “ให้มหาวิทยาลัยมี วัตถุประสงค์ในการให้การศึกษ่า ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มี ภารกิจทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุ บำรุงศิลปะและวัฒนธรรม” มีบางแห่งเพิ่มภารกิจด้าน “การปรับเปลี่ยน ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี” เป็นภารกิจที่ห้า

งานรับใช้สังคมเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจด้านการให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม เป็นหนึ่งในสี่หรือห้าของพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย

II
มหาวิทยาลัยเป็น
องค์กรทาง
วิชาการ
(Academic
Organization)

องค์กรพหุกิจ

- ทำการสอน
- ทำการวิจัย
- ให้บริการทางวิชาการ
แก่สังคม
- ทะนุบำรุงศิลปะและ
วัฒนธรรม
- ปรับเปลี่ยนถ่ายทอด
และพัฒนาเทคโนโลยี

ทุกภารกิจเป็นงานวิชาการที่อาศัย
องค์ความรู้ในการทำ

III

การปฏิบัติตามประเพณีนิยมในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ยึดความพร้อมของมหาวิทยาลัย

ยึดความต้องการของสังคม

ให้บริการในรูปแบบ

ในลักษณะ

มหาวิทยาลัยเป็นผู้ให้

องค์กรชุมชนหรือประชาชนเป็นผู้รับ

ร่วมกันทำ

การเผยแพร่
ความรู้

การ
ฝึกอบรม

การให้
คำแนะนำ
ปรึกษา

การทดสอบ

การสาธิต
ฯลฯ

ร่วมกัน
ทำ

IV

แนวคิดใหม่ ถือว่า
“การให้บริการทาง
วิชาการแก่สังคม” เป็น
“พันธกิจสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยกับสังคม”
(University-Social
Engagement หรือ
Socially Engaged
Scholarship)

ยึด
หลักการ
4 ประการ

การร่วมคิด ร่วมทำ ด้วยกัน ระหว่าง
มหาวิทยาลัยกับองค์กรต่างๆ ในสังคม
(Partnership)

ผลกรรร่วมทำ เกิดประโยชน์ร่วมกัน
(Mutual Benefits)

ใช้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
(Knowledge Sharing &
Scholarship)

เกิดผลกระทบต่อสังคมที่ประเมินได้
(Measurable Social Impact)

V

รูปแบบการดำเนิน
พันธกิจสัมพันธ์
มหาวิทยาลัย
กับสังคม

พันธกิจสัมพันธ์
ภายใน
มหาวิทยาลัย
(Internal
Engagement)

ระหว่างภารกิจ

ระหว่างบุคลากรและ
นักศึกษา

ระหว่างหน่วยงาน

V

รูปแบบการดำเนิน
พันธกิจสัมพันธ์
มหาวิทยาลัย
กับสังคม

พันธกิจสัมพันธ์
ภายนอก
มหาวิทยาลัย
(External
Engagement)

- ชุมชน (Community)
- อุตสาหกรรม (Industry)
- ท้องถิ่น
(Local Government)
- หน่วยงานของรัฐ (Central
Government)
- นักศึกษาเก่า (Alumni)
- องค์กรนานาชาติ
(International
Organization)

VI
ลักษณะของ
พันธกิจสัมพันธ์

อาจเชื่อมโยงกับภารกิจใดภารกิจหนึ่ง อาทิ Teaching เช่น สหกิจศึกษาหรือมากกว่าหนึ่งภารกิจ
อาทิการเชื่อมโยงกับ Teaching + Research + Service ในรูปอื่น

อาจมีผู้ร่วมคิดร่วมทำในแต่ละฝ่ายระหว่างกลุ่มหรือ
หลายกลุ่ม อาทิ สหกิจศึกษา

ฝ่ายมหาวิทยาลัย: นักศึกษา คณาจารย์
ผู้บริหาร และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายสถานประกอบการ: ผู้สอนหรือที่ปรึกษา
ผู้บริหาร ผู้ร่วมทำงานและบุคลากรอื่นที่
เกี่ยวข้อง

VII

พัฒนาการสหกิจศึกษาไทย สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0 ในศตวรรษที่ 21

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

1. เมื่อเริ่มจัดสหกิจศึกษาในประเทศไทยในปี 2536 จัดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรีต่อยอด วิชาเฉพาะและวิชาชีพในระดับปี 4 โดยการให้ไปปฏิบัติงานเต็มเวลา 4 เดือนในสถานประกอบการ มีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตทวิภาค ก่อนสำเร็จการศึกษา

เป็น **TEACHING ENGAGEMENT** ระหว่าง
สถานศึกษากับสถานประกอบการ (**UNIVERSITY-
WORKPLACE ENGAGEMENT**) 4 มิติ

- ➔ ร่วมคิด ร่วมทำ
- ➔ ร่วมได้ประโยชน์
- ➔ ร่วมเรียนรู้
- ➔ เกิดผลกระทบที่ดีต่อสังคม

VII

พัฒนาการสหกิจศึกษาไทย สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0 ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

- ขยายระยะเวลาการปฏิบัติสหกิจศึกษาเพื่อให้เกิด
ความเป็นเลิศมากขึ้นในระดับปริญญาตรี โดย
  - การปฏิบัติสหกิจศึกษามากกว่า 1 ครั้ง
ตั้งแต่ปี 3 - ก่อนจบการศึกษา
  - สลับการเรียนในสถานศึกษากับการปฏิบัติงาน
ในสถานประกอบการ
- ขยายขอบเขตการจัดสหกิจศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการ
ผลิตและพัฒนาบัณฑิตในสาขาวิชาชีพเฉพาะ
  - เป็นส่วนหนึ่งของการบ่มเพาะ (INCUBATION)
นักศึกษาสาขาวิชาการประกอบการให้พร้อมที่จะ
ทำ START UP ในกิจการที่เลือกเป็น
ผู้ประกอบการ (ENTREPRENEURSHIP)
  - เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมประสบการณ์ทำงาน
ของนักศึกษาในสถานประกอบการประเภท
กิจการเพื่อสังคม (SOCIAL ENTERPRISE)

VII

พัฒนาการสหกิจศึกษาไทย
สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

4. จัดสหกิจศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท-
เอก) ต่อยอดการผลิตและ
พัฒนานักวิจัยให้สามารถ
สร้างความรู้ใหม่และ
นวัตกรรม

เป็น RESEARCH
ENGAGEMENT
ระหว่าง
มหาวิทยาลัยกับ
สถานวิจัย

5. ขยายการจัดสหกิจศึกษา
นานาชาติ
(INTERNATIONAL
COOPERATIVE
EDUCATION) เพื่อการ
เคลื่อนย้ายแรงงานความรู้
ในประชาคมโลกให้กว้างขวาง
สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
ในปัจจุบันและอนาคต

เป็น
INTERNATIONAL
ENGAGEMENT
ระหว่างสถานศึกษา
กับสถาน
ประกอบการทั่วโลก

VII

พัฒนาการสหกิจศึกษาไทย
สู่การเป็นสหกิจศึกษา 4.0
ในศตวรรษที่ 21 (ต่อ)

การเสริมสร้างคุณภาพ
การสร้างคน สร้างความรู้
และสร้างนวัตกรรม
ที่มีความเป็นเลิศตรงกับ
ความต้องการและ
ใช้ประโยชน์ได้จริง

→ 6. จัดเป็นส่วนหนึ่งของ YOUNG TALENT MOBILITY โดยใช้สหกิจศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการ RECRUITMENT & SELECTION เพื่อพัฒนาคนรุ่นใหม่ทดแทนคนรุ่นเก่าให้สามารถแข่งขันได้

→ 7. การเปิดสอนระดับปริญญาโท-เอก ด้านสหกิจศึกษาของ มทส. เป็นแห่งแรกของโลก ทำให้การพัฒนาสหกิจศึกษาไทยเป็นระบบครบกระบวนการทุกด้าน ทั้งการปฏิบัติ การศึกษา อบรม การวิจัย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคน ความรู้และนวัตกรรม ที่จะนำไปสู่ การพัฒนาประเทศไทย 4.0 ตามยุทธศาสตร์ชาติ

สหกิจศึกษาไทย
4.0
ในศตวรรษที่ 21

**เสริม
การพัฒนา
คุณภาพบัณฑิต**
(Employability, Career and
Entrepreneurship Development)

สหกิจศึกษา
4.0

**สร้าง
พันธกิจสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยกับ
สถานประกอบการ**
(University-Workplace Engagement)

**สร้าง
บุคลากร
มืออาชีพและ
นักวิจัยและนวัตกรรม**
(Professional Practice
in Research and Innovation)

สหกิจศึกษากับพันธกิจสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกับสังคม

**(Cooperative and Work-Integrated Education (CWIE)
and
University-Social Engagement)**

โดย
ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน